

VICTOR MUNTEANU

Reforma Ministerului de Interne

Obiective, activități, rezultate

foreign policy association

APE

asociația pentru politică externă

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

Cuprins

Privire de ansamblu	3
Cadrul strategic de reformare a MAI	3
Activități întreprinse și rezultate obținute	6
Concluzii	7
Recomandări	11

Privire de ansamblu

După multiple încercări de reformare a MAI pe parcursul a peste 20 de ani de construire a statului democratic de drept, poliția s-a debarasat de statutul de organ armat al guvernului, iar MAI nu mai este un minister al poliției. Formal, MAI și poliția nu mai sunt ancorați în trecutul miliției sovietice, cu toate consecințele care rezultă dintr-o astfel de moștenire. În realitate, arealul de probleme ce trebuie soluționate de Guvern pentru a construi un sistem polițienesc adecvat unui stat democratic presupune mai degrabă o construcție de la zero decât reformare pe un fundament șubred. Este vorba de corupție atotcuprinzătoare, lipsă de eficiență și management adecvat, dublare de funcții și competențe, politizare și militarizare, imagine negativă și tortură.

Noul cadru normativ separă funcțional MAI de poliție, instituie Inspectoratul General de Poliție care administrează și controlează activitatea poliției, în timp ce MAI elaborează și promovează politici de domeniu, nu conduce subdiviziuni ale poliției și nu aprobă operațiunile ei.

Documentele de politici care până în prezent au fundamentat reforma vizează în primul rând o reformă funcțională și structurală, ele fiind insuficiente pentru a determina și asigura inițierea unei etape noi, care ține de mentalitatea poliției, metodele de lucru, cooperarea cu comunitatea, calitatea serviciilor, predictibilitatea contactului cu poliția, evaluarea activității profesionale prin prisma drepturilor omului. În acest sens, reforma are două părți componente și trebuie înțeleasă și evaluată ca atare. Etapa reformelor structurale se apropie de sfârșit; ea trebuie evaluată, iar lecțiile – învățate. Cea de a doua, mult mai complicată, abia urmează să fie elaborată.

Până-n prezent, rezultatele reformării structurilor polițienești sunt foarte diferite și uneori complet deviate de la documentele conceptuale. Astfel, Poliția de patrulare, Poliția de frontieră pot fi considerate un succes cu multe lecții de învățat. Totuși, dacă rezultatele pozitive nu vor fi consolidate, există riscul stagnării sau chiar al reversibilității. Poliția de patrulare are nevoie de instruire, echipament, resurse umane și mai multă vizibilitate.

În ceea ce privește trupele de carabinieri, nu s-a întâmplat nicio reformă substanțială, iar locul și viitorul lor rămâne incert. MAI trebuie să găsească urgent o soluție viabilă și radicală, în același timp.

Transferarea Departamentului de urmărire penală în subordinea Inspectoratului General de Poliție a fost o decizie pripită, fără o analiză adecvată a riscurilor legate de dubla subordonare și influențare a poziției ofițerului de urmărire penală în procesul penal.

Reforma MAI, comparativ cu cea din sectorul justiției, a fost, totuși, tratată cu prea multă ușurință din partea Guvernului și a societății în general, fiind lăsată în grija MAI nejustificat de mult. În cadrul strategiei de reformare a sectorului justiției există o practică benefică de monitorizare a mersului reformei prin grupuri de monitorizare sectoriale și de consultanță. Aceasta poate fi replicată cu succes.

O altă provocare în fața eforturilor reformatoare ține de lipsa unei strategii integre cu plan de acțiuni, cu analiză adecvată a riscurilor, cu indicatori de performanță ce trebuie măsurați periodic și, poate cel mai important, cu un buget adecvat și surse clare de finanțare. Eforturile donatorilor ar putea fi și ele mai consistente, consolidate și cu repere măsurabile.

În concluzie, putem afirma că reforma MAI a demarat foarte bine, s-au înregistrat succese reale în ceea ce privește structura, funcționalitatea și eficiența. Reforma însă nu este finalizată. Există riscuri reale legate de lipsa unei viziuni clare asupra pașilor următori și asupra finalității acestora. La fel, există riscuri legate de finanțarea inadecvată și de voința politică ce se poate schimba în rezultatul alegerilor parlamentare care se apropie.

Cadrul strategic de reformare a MAI

Reforma polițienească, ca și reforma justiției, este una din prioritățile majore ale guvernării post comuniste de după 2009. Necesitatea reformării a fost dictată nu doar de aspirațiile de integrare europeană ale Republicii Moldova, ci și de imposibilitatea guvernării democratice ca atare, în condițiile unui sistem de justiție și de ocrotire a normelor de drept cu mecanisme și resurse, inclusiv umane, profund afectate de lipsa de management adecvat, corupție, lipsă de predictibilitate, infiltrații și control politic, lipsă de profesionalism și abuz sistemic al drepturilor omului. Fără a subestima dificultățile legate de reforma judiciară, reforma poliției pune probleme foarte specifice, datorate structurii funcționale și dublării de funcții manageriale și polițienești greu de perceput și de descris fie și schematic, chiar și pentru persoane

avizate din sistem. Necesitățile distincte în reformarea MAI erau trasate de militarizarea și politizarea totală, de lipsa de încredere din partea populației, evenimentele din aprilie 2009 mai adăugând și imaginea persistentă a polițistului torționar, în care nu trebuie să ai încredere și de care trebuie să-ți fie frică. Cu toate acestea, reforma MAI a întârziat destul de mult în comparație cu cea a justiției, cadrul strategic pentru aceasta fiind diferit și mai puțin consistent. El este format, în special, din Concepția de Reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia (în continuare Concepție) și a Planului de Acțiuni pentru implementarea Concepției de Reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia (în continuare Plan de Acțiuni)¹. În esență, aceste documente exprimă fidel valorile pe care vrea să se bazeze poliția în viitor. Le lipsesc însă elementele componente ale unei strategii integre, în special indicatorii de succes, mecanismul de evaluare intermediară, obiectivele care să nu fie confundate cu acțiunile, analiza și managementul riscurilor și, poate cel mai important, un cost al reformelor exprimat în cifre concrete și sursa lor. Un document strategic care își propune să realizeze anumite acțiuni pentru atingerea scopurilor sale, dar în limita bugetului disponibil și/sau afirmând că nu necesită cheltuieli adiționale, este aproape imposibil de pus în practică și riscă un caracter și abordări formale. Totuși, făcând o comparație între acțiunile întreprinse de către MAI, reformele realizate și obiectivele trasate în documentul principal de politici – Concepția – după mai mult de doi ani de la aprobarea ei prin Hotărâre de Guvern, trebuie să recunoaștem existența unei legături fidele pe anumite segmente, în special pe cele care țin de reforma structurală și management, delimitarea atribuțiilor subdiviziunilor MAI, demilitarizarea poliției (doar în sensul exprimat în acel document), evaluarea activității poliției, imagine și parțial legislație. Cu toate carențele sale și lipsa de perspectivă clară de finanțare și asistență tehnică externă conform modelului Strategiei de Reformare a Sectorului Justiției², Concepția a fost pusă în practică neașteptat de mult. Actualmente, acest document-cadru și planul

său de acțiuni sunt complet depășite, în timp ce reforma este departe de finalizare.

Pentru a înțelege clar cadrul strategic de reformare a MAI și pentru a explica logica și dimensiunea acțiunilor întreprinse până în prezent, e nevoie de o repercușiune în trecutul apropiat al MAI, e nevoie să aplicăm hârtia de turnesol a voinței politice și să verificăm dacă actorii principali au o claritate asupra dimensiunii problemei și asupra finalității ei. De ce este totuși reforma MAI piatra de încercare a oricărei guvernări moldovenești după anii '90 ai secolului trecut încoace, și este oare acest guvern cel mai aproape de înregistrarea unui succes ireversibil?! Răspunsul succint ar fi că acest Guvern este cel mai aproape de o integrare europeană reală, ea fiind imposibilă în prezența unui sistem polițienesc care până în martie 2013 era definit prin lege ca fiind „organ armat de drept al autorității publice” și care repeta fidel conținutul legii sovietice cu privire la miliție³. Un răspuns ceva mai desfășurat ar trebui să explice gradul de dependență și implicare politică în care a ajuns sistemul la finele guvernării comuniste, dimensiunea manipularilor statistice până la absurd în scopul prezentării unui tablou favorabil poliției în lupta cu criminalitatea, implicarea poliției în procese electorale prin intimidarea concurenților, intentarea dosarelor penale la comandă. Schemele de corupție nu erau doar tolerate, ci și gândite să funcționeze ca un sistem consolidat chiar la cel mai înalt nivel. Astfel, mai corect ar fi să vorbim despre crearea, fondarea unui sistem de poliție conform standardelor europene, și nu despre reformare. Rămâne, totuși, de văzut dacă „beneficiile” sau tentațiile unei poliții controlate politic țin total de domeniul trecutului. În condițiile unei corupții atotcuprinzătoare în RM, în fiecare domeniu al vieții economice și sociale, ar fi cel puțin prematur, dacă nu chiar iresponsabil, să credem că o corupție sistemică, inclusiv politică, existentă până mai deunăzi în poliție, s-a redus de la sine, iar sutele de polițiști implicați mai mult sau mai puțin în tot soiul de scheme corupte „și-au luat o vacanță”. Nu e cazul să privim reforma poliției cu scepticism, dar atât documentele de politici, planurile de acțiuni și devierile de la ele trebuie privite inclusiv prin această prismă și tratate cu optimism moderat⁴.

¹ <http://mai.gov.md/content/9143>.

² <http://www.justice.gov.md/category.php?l=ro&id=155>.

³ *Reforma Ministerului Afacerilor Interne. Succese, eșecuri și perspective*, Institutul de Politici Publice, disponibil la <http://ipp.md/libview.php?l=ro&id=170&id=573>, verificat la data de 14.11.2013.

⁴ Pentru o înțelegere mai bună a implicațiilor politice și control asupra MAI și poliției pe parcursul ultimilor 20 de ani a se vedea *Depolitizarea Ministerului Afacerilor Interne. Provocări și perspective*, disponibil la <http://ipp.md/search.php?l=ro>, verificat la data de 14.11.2013.

În mod eronat, luna martie 2013 se consideră momentul lansării Reformei MAI. Acesta este, într-adevăr, momentul intrării în vigoare a noii Legi cu Privire la Activitatea Poliției și Statutul Polițistului⁵ (în continuare Legea Poliției). Totuși, pentru a înțelege cât de departe s-a mers în domeniul reformării MAI și a structurilor sale desconcentrate, trebuie să vedem tabloul mai larg și să studiem o serie de documente ce-și au originea în Planul de acțiuni Republica Moldova–UE, care a pus problema standardelor europene în domeniul Justiției și Afacerilor Interne. A urmat Strategia de Reformă a Administrației Publice Centrale⁶ din anul 2005, care a lansat un șir de sarcini pentru MAI. Unele dintre ele, cum ar fi transferarea serviciului de grăniceri în subordinea MAI, au fost preluate și promovate cu insistență în cadrul reformei curente, astăzi acesta fiind reorganizat în Departamentul Poliției de Frontieră, subordonat MAI. În același timp, strategia recomanda lichidarea celui mai scump, inefficient și cu funcții care se dublează Departament al Trupelor de Carabinieri. În cadrul reformei curente, MAI a elaborat un proiect de lege nu foarte inspirat, care ulterior a și fost retras din Parlament, iar departamentul a fost pur și simplu lăsat neschimbat ca o subdiviziune subordonată a MAI cu viitor incert și funcții dublate pe alocuri de Inspectoratul Național de Patrulare din subordinea Inspectoratului General de Poliție. Autorii Strategiei Naționale de Dezvoltare pentru anii 2008-2011⁷, conștienți de imaginea dezastruoasă a poliției, au introdus pentru prima dată noțiunea de poliție comunitară, ideea de restructurare organizațională, management revizuit, evaluarea performanțelor profesionale pe criterii de calitate, combaterea corupției. Unele din acele idei merituose au migrat cu succes în politicile mai recente, cum ar fi, spre exemplu, cea de poliție comunitară. Totuși, aceasta nu se reflectă în vreun plan de acțiuni și nici nu reprezintă o prioritate imediată a MAI. În sfârșit, documentul care vine să declare voalat criza profundă a MAI este Planul de dezvoltare instituțională a MAI pentru ani 2009-2011. Acesta continuă tradiția utilizării terminologiei ambigue, din care desprindem totuși, pentru a căta oară, probleme cronice de management, lipsa de încredere a populației. Noua Lege a Poliției pare a fi o mare realizare, dacă e s-o comparăm cu aceste documente mai mult declarative și

este de înțeles faptul că autorii concepției de reformare au introdus aprobarea ei la obiective strategice și nu la acțiuni, unde i-ar fi locul pe bună dreptate. Între Concepțutul urmat de lege și aceste documente de politici a existat un document trecut nejustificat cu vederea, și anume Analiza funcțională a MAI și a Departamentului de Poliție elaborată în iunie 2012 cu suportul proiectului MIAPAC⁸ (Susținerea Guvernului Moldovei în domeniul anticorupției, reformei MAI, inclusiv a poliției și protecției datelor cu caracter personal). Proiectul a avut scopul să susțină Guvernul Moldovei în implementarea cerințelor la capitolul Justiție, Libertate și Securitate din viitorul Acord de asociere Republica Moldova–UE, și să se conformeze recomandărilor făcute în cadrul dialogului continuu cu UE referitor la liberalizarea regimului de vize. Proiectul a evaluat eficiența structurii manageriale a Ministerului Afacerilor Interne și problemele legate de aceasta, a clarificat atribuțiile funcționale ale unităților statutare din cadrul MAI, a formulat recomandări referitoare la o nouă structură administrativă a MAI și a Departamentului de poliție. Nu trebuie subestimată valoarea acestui document, pentru că el are o conexiune directă cu noua structură a MAI și a Poliției. El se reflectă și în Planul de Acțiuni pentru Anul 2012 privind implementarea Programului de Dezvoltare Strategică al MAI pentru Perioada Anilor 2012-2014. Trebuie să menționăm, totuși, că evaluarea structurală care a determinat în mare parte reforma structurală, managerială și administrativă, precum și documentele de politici conexe, și-au epuizat potențialul. Putem afirma că reforma structurală și administrativă a fost parțial efectuată. Nu putem însă afirma același lucru și despre reforma poliției ca atare. Nu sunt elaborate nici documentele de politici, nici cele tehnice necesare pentru pasul doi, dincolo de reforma structurală și managerială. Raportul de activitate al MAI pentru anul 2012 afirmă justificat că „Ministerul Afacerilor Interne a făcut câțiva pași decisivi spre transformarea într-un minister de tip european, în care subdiviziunile responsabile de securitate a cetățenilor și de ordine publică sunt separate de nivelul politic”. Este necesar un cadru strategic revizuit la zi și planuri realiste, care să asigure și implementarea altor obiective strategice, legate de apropierea de comunitate, calitatea efectivă a serviciilor de securitate, profesionalismul în preve-

⁵ <http://lex.justice.md/md/346886/>.

⁶ <http://www.mf.gov.md/common/programstrategy/0000157.pdf>.

⁷ http://mpsfc.gov.md/file/egalitategen/str_nat_dez_md.pdf.

⁸ Disponibil în variantă tipărită.

nirea și combaterea infracționalității, pregătirea inițială și continuă, remunerarea adecvată. Altfel spus, chiar dacă reforma instituțională nu este finalizată, ea este cu un pas înainte de necesitățile individuale ale polițistului în relație cu cetățeanul și comunitatea. Or, populația este foarte puțin interesată, sau chiar deloc, de reforme instituționale și de restructurarea relațiilor administrative, structurale și de management. În schimb, populația este foarte receptivă la atitudinea pro-activă, pozitivă și predictibilă a polițistului. Din această perspectivă, reforma se mișcă cu viteze diferite, lucru reflectat și în cadrul de dezvoltare strategică; o abundență de norme, planuri strategice și planuri de acțiuni ce țin de reforme structurale și instituționale și lipsa documentelor clare, simple și comprehensive ce țin de calitatea serviciilor și prezența unui polițist care să comunice cu cetățeanul și comunitatea, să fie partener și prestator al serviciilor de securitate, să inspire încredere și siguranță.

Activități întreprinse și rezultate obținute

În capitolul precedent am făcut o încercare de a înțelege mai bine cadrul strategic de reformare a MAI și de a face distincție între documente și politici cu caracter formal, depășit și cele care sunt realmente puse în aplicare. Uneori acțiunile întreprinse până în prezent și rezultatele obținute diferă substanțial de planurile inițiale. Asupra unora s-a insistat constant, în timp ce altele au fost ignorate. Motivele pentru o astfel de abordare fragmentată rămân neclare. Formula simplă, dar eficientă este să privim mersul reformei într-o manieră complexă, folosind legătura condițională dintre probleme – soluții – efecte.

Astfel, Concepția prezintă clar șirul de probleme, ele rezumându-se la legislația depășită, care atribuie poliției funcții improprii, atitudinea ostilă a societății, corupție, existența unui Minister al Afacerilor Interne confundat cu un minister al poliției, în care problemele administrative sunt dublate de cele funcționale, ineficiență în menținerea ordinii publice și militarizare. Serviciul de grăniceri este considerat ineficient în lipsa competenței și capacității legale de examinare și contracare a infracțiunilor transfrontaliere.

Se pare că preocuparea constantă a MAI este să-și schimbe imaginea de instituție militarizată, să înlăture dublarea de competențe și să sporească receptivitatea poliției la necesitățile comunității.

Judecând după conținutul documentelor conceptuale și urmărind acțiunile poliției, putem conchide că

MAI depune eforturi coerente pentru a schimba imaginea poliției și a o separa operațional de MAI. Au fost delimitate structurile de elaborare a documentelor de politici, de care se ocupă aparatură centrală al MAI, de cele de implementare a acestora, lucru de care se ocupă Inspectoratul General de Poliție. Procesul de reformare a cuprins cadrul normativ, toate structurile, procedurile, uniforme, prioritățile în poliție și abordările.

Noua Lege a poliției reglementează activitatea și atribuțiile poliției, precum și statutul polițistului, și separă funcțional poliția de MAI. Ea înlătură caracterul de organ armat al guvernului, instituie Inspectoratul General al Poliției (IGP) ca unitate centrală de administrare și control a Poliției. Competențele șefului IGP sunt clar separate și distincte de cele ale Ministrului. Important este că Ministrul nu mai aprobă operațiuni polițienești, nu sancționează și nu avansează polițiștii, nu conduce direct subdiviziunile polițienești. Toate aceste atribuții au fost delegate șefului Inspectoratului General de Poliție, care e numit de Guvern pe o perioadă de 5 ani, la recomandarea Ministrului, din rândul polițiștilor profesioniști cu experiență de cel puțin 5 ani.

Acum IGP are în subordine peste 9000 de polițiști, împărțiți în poliția de ordine publică și poliția de combatere a criminalității. Din punct de vedere al structurii, IGP este divizat în subdiviziuni specializate și subdiviziuni teritoriale.

Subdiviziunile specializate sunt: Inspectoratul Național de Patrulare; Inspectoratul Național de Investigații; Direcția Generală Urmărire Penală; Brigada de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”; Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare; Centrul Chinologic.

Subdiviziunile teritoriale sunt compuse din Direcțiile de Poliție Chișinău și UTA Găgăuzia și Inspectoratele de Poliție ale raioanelor și municipiilor. La nivel local, fiecare subdiviziune teritorială a Moldovei a fost împărțită în sectoare unde acționează echipe de intervenție rapidă. Fiecare raion dispune de 3-6 sectoare. Distribuția forțelor polițienești a fost realizată în baza a 20 de criterii, luând în calcul numărul populației, migrația, tranzitul, riscurile, situația criminogenă și alți factori.

Numărul funcțiilor de conducere și al polițiștilor de birou a fost și el redus de la peste 40% la sub 18%. Poliția nu se mai constituie doar din polițiști. Există funcționari publici, salariați civili și personal de deservire tehnică care nu au statut special și, prin urmare, nu beneficiază de facilitățile și avantajele care le oferă acesta. Polițiștii sunt funcționari publici cu statut special, cărora li se stabilesc grade speciale de poliție care nu constituie echivalentul gradelor militare. Legea stabilește angajarea polițiștilor doar prin concurs și testarea integrității

acestora, monitorizarea comportamentului lor și în afara orelor de serviciu. Conform legii, polițiștii au obținut dreptul la o protecție specială din partea statului, inclusiv la spațiu locativ de serviciu.

Una din realizările deosebite este marcată de crearea Inspectoratului Național de Patrulare. Formarea acestuia a condus la lichidarea Direcției poliție rutieră a MAI, a Regimentului de patrulă și santinelă „Scut” al CGP mun. Chișinău și a Direcției poliției în transport. Poliția de patrulare a preluat funcțiile acestora, revizuindu-le complet. Ea combină un șir de funcții: asigură și menține ordinea publică, securitatea circulației rutiere, asigură prezența poliției în locuri publice și la manifestații publice, precum și sporește climatul de siguranță în societate. Inspectoratul de patrulare activează în municipii, orașe și centre raionale populația cărora depășește 20 mii locuitori, precum și pe traseele naționale.

Inspectoratele teritoriale de poliție au fost reorganizate, astfel încât fiecare raion, în loc de o echipă de intervenție, are (cel puțin în organigrame) 4-6 echipe de intervenții, amplasate în sectoare, pentru a răspunde adecvat necesităților de securitate a cetățenilor. Cerințele pentru amplasarea efectivului polițienesc au fost elaborate conform unei metodologii bazate pe 12 criterii, precum numărul populației, incidența infracțională, lungimea drumurilor, numărul mijloacelor de transport înmatriculate, nivelul de șomaj etc. Conform acestor criterii, 230 de polițiști trebuie să deservească 100.000 de cetățeni.

La fel, trebuie menționată aparte reorganizarea Serviciului de Grăniceri în Poliție de Frontieră în subordinea MAI prin efectul noii Legi cu Privire la Poliția de Frontieră. Poliția de Frontieră asigură managementul integrat al frontierei de stat, previne și combate criminalitatea transfrontalieră.

Concluzii

Concluzii cu caracter general

După un șir de încercări nereușite de reformare a MAI în contextul diverselor inițiative strategice și de politici externe sau interne, în anul 2013 Republica Moldova a făcut un pas hotărâtor spre crearea unui nou sistem polițienesc, ajustat rigorilor europene, unde funcțiile MAI au fost separate de cele ale poliției. Astfel MAI nu mai este un Minister al poliției. El elaborează, evaluează și coordonează implementarea politicilor polițienești. Activitatea polițienească, cea de menținere a ordinii publice, de prevenire și contracarare a activității infracționale îi revine exclusiv poliției. Această separa-

re a poliției de politic s-a făcut prin adoptarea în anul 2012 și intrarea în vigoare în anul 2013 a unei legi noi cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului. Abia după mai bine de 20 de ani de independență și crearea a statului de drept democratic, poliția se debarasează de statutul de „organ armat” și de elementele de fond și formă profund ancorate în moștenirea lăsată de miliția sovietică. Noua lege este considerată garant al transparenței și eficienței sistemului Ministerului de Interne și al Poliției, lucru care încă urmează a fi probat prin acțiuni și rezultate concrete, schimbare de atitudini și câștigarea încrederii populației.

Concluzii cu referire la structura MAI și IGP

Reforme importante s-au întâmplat la nivel structural și funcțional, fiind eliminate un șir de suprapuneri de competențe și funcții. Întreaga activitate polițienească este acum în sarcina Inspectoratului General de Poliție și a subdiviziunilor sale subordonate și desconcentrate. Din punct de vedere managerial, noua structură încă urmează să-și dovedească funcționalitatea. Cu toata dorința și încercările de reducere a birocrăției și suprapunerilor, o simplă încercare de a înțelege complexitatea, scopul, dimensiunea și utilitatea anumitor structuri administrative nou create sau în curs de formare poate descuraja chiar și pe cineva cu experiență avansată, mite un cetățean de rând. Astfel, structura MAI, care este divizată în aparat și subdiviziuni subordonate, este replicată cu mai multă sau mai puțină fidelitate în cadrul subdiviziunilor subordonate IGP. Dacă la nivelul MAI, crearea unor direcții și secții separate pe domenii relativ conexe ar putea fi explicată prin volum de lucru și complexitate, rămâne neclară necesitatea păstrării acestei construcții la nivelul majorității subdiviziunilor subordonate IGP. La nivel MAI există 10 direcții, inclusiv Cabinetul Ministrului și o secție de protecție a datelor cu caracter personal. În IGP există 9 direcții și secții, printre care cea juridică, relații internaționale, resurse umane, relații cu publicul, securitate publică și 11 subdiviziuni. În inspectoratul Național de Investigații, subordonat IPG, există aparat administrativ cu direcție de management operațional, centru de analiză a informațiilor, direcție de asigurare și supraveghere specială, serviciu relații cu publicul și 11 subdiviziuni. Inspectoratul Național de Patrulare iarăși are un șir de direcții și servicii de unde nu lipsesc serviciul de resurse umane, juridic, planificări, contabil. În timp ce IGP are deja o direcție de management operațional, serviciul de achiziții și logistică al acestuia mai are la rândul lui 6 servicii și secții unde (juducând cel puțin după denumire) activitatea serviciului evidență, analiză și prognoze este dublată de serviciul planificare și evidență.

Scrutinul structurii managerial-administrative ne impresionează mai ales la nivelul Direcției de poliție a municipiului Chișinău. Aceasta are un aparat, secretariat și secție de management operațional care conține și el un serviciu de monitorizare, planificare și control, serviciul statistic, secția de resurse umane și asistență juridică (de altfel unica substructură în care aceste două servicii sunt unite).

Dacă desconcentrarea serviciilor administrative și a structurilor birocratice la fiecare subnivel a luat forma, conținutul și dimensiunea nivelului precedent, atunci pericolul efectului advers pe care-l poartă o astfel de desconcentrare este tocmai situația de la care s-a plecat: dublarea de funcții și competențe. Nu există vreun document de analiză de necesități, sau funcțională, sau plan de acțiuni care să propună o astfel de construcție în cascadă pe care o putem contempla, urmărind structura MAI și a subdiviziunilor sale chiar pe pagina oficială web a MAI⁹. Este cu adevărat impresionantă frecvența acelorași structuri cu aceleași competențe la nivelele paralele, care vor necesita și cheltuieli pe măsură, fie că e vorba de servicii de resurse umane, fie de relații cu publicul, planificări și evidențe de tot felul. Deși la nivelul MAI aparatul central urmează să fie deservit de persoane fără grad polițienesc, este complicat să înțelegem dacă aceleași funcții administrativ-manageriale vor fi îndeplinite de persoane fără grade speciale la nivelul subdiviziunilor subordonate. Dar chiar și așa, numărul exagerat de servicii de susținere administrativă a activității polițienești este puțin probabil să conducă la realizarea practică a dezideratului anunțat de conceptul de reformă a MAI, cel de reducere dramatică a lucrătorilor de birou în favoarea celor din teren, adică a polițiștilor care lucrează în și cu comunitatea.

Concluzii cu referire la reforma operațională

Succesul vizibil al reformei este la nivelul reorganizării operaționale a poliției care asigură separarea reală a funcțiilor polițienești, cea de implementare a politicilor în cadru agențiilor polițienești, de funcția de elaborare, evaluare și coordonare, care aparține MAI. Structurile subordonate MAI asigură administrarea tactică a sistemului, determină formele de activitate, monitorizează implementarea legislației și a politicilor de nivel politic și strategic.

Există câteva aspecte care trebuie menționate la acest capitol, legate în primul rând de discrepanța în

ceea ce privește gradul de reformare a diverselor structuri polițienești. Este evident că reformarea lor are loc cu viteze diferite, unele pe traiectorii clare ascendente, altele pe traiectorii confuze, unde termenii și limbajul sofisticat din documentele de politici nu se reflectă în nici un fel în practica cotidiană sau reflectă viziuni confuze și concurente vis-à-vis de viitorul anumitor structuri polițienești. La acest tablou se mai adaugă și devieri substanțiale de la documentele strategice de reformare (conceptul de reformă și planul de acțiuni), fapt explicabil prin evoluțiile politice și ajustări datorate realităților din teren. Aceasta n-ar fi o problemă, dacă la mai bine de 2 ani de la elaborare ele ar fi fost ajustate și revizuite. Altminteri, se creează impresia unei false finalizări cu succes a reformei, redusă la adoptarea noii legi și a reorganizării funcționale sau structurale, precum și testarea câtorva modele noi cu caracter de proiect pilot. O astfel de perspectivă ar fi catastrofală pentru succesul real, și nu imaginar al reformei.

Dacă ar fi să facem un clasament al reformei, în topul acestuia se află Departamentul Poliției de Frontieră, care este o subdiviziune subordonată MAI, urmat de Inspectoratul Național de Patrulare (subordonat IGP), iar la coadă Departamentul Trupelor de Carabinieri (subordonat MAI) și Direcția Generală Urmărire Penală (subordonat IGP). Tot în coada clasamentului s-ar afla, probabil, și Inspectoratul Național de Investigații. Succesele și eșecurile fiecărei din aceste structuri aparte ar trebui să constituie subiectul unor analize complexe, iar lecțiile învățate puse la baza re-ajustării documentelor strategice. Din lipsă de spațiu putem face doar o trecere rapidă în revistă a principalelor elemente care caracterizează aceste subdiviziuni dobândite în rezultatul reformării:

Poliția de Frontieră

Implementarea standardelor europene în domeniul controlului de frontieră, managementul integrat al frontierei de stat și plusul de imagine pozitivă înregistrat nu sunt rezultatul adoptării (sau doar al adoptării) Legii nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră, prin care Serviciul de Grăniceri se transformă în Poliție de Frontieră în subordinea MAI. Trebuie apreciată consecvența cu care a fost implementată Strategia Națională de Management Integrat al Frontierei de Stat pentru anii 2011-2013 (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1212 din 27.12.2010). Ea a inițiat procesul

⁹ <http://www.mai.gov.md/>.

de modernizare a Serviciului Grăniceri, proces care a beneficiat de susținere și asistență tehnică și financiară externă masivă, în primul rând prin EUBAM. Noua lege pune accente speciale pe prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere, a traficului de ființe umane, organizării migrației ilegale, trecerii ilegale a frontierei de stat, contrabandei (în afara teritoriului punctelor de trecere a frontierei de stat), falsificării și folosirii frauduloase a documentelor. Legea i-a atribuit Poliției de Frontieră noi competențe în domeniul urmăririi penale, examinării contravențiilor, expertizei actelor de călătorie, investigării crimelor transfrontaliere, eliberării vizelor la punctele de trecere a frontierei de stat în cazuri excepționale, precum și alte competențe în domeniul specific de activitate. La fel, în cadrul Poliției de Frontieră a fost creată o subdiviziune specializată în domeniul urmăririi penale și expertizei actelor de călătorie. De curând, investirea cu funcții de urmărire penală a fost asigurată și de legislația procesual-penală, ceea ce face această normă perfect funcțională. În concluzie, deși succesele Poliției de Frontieră sunt remarcabile în ceea ce privește managementul integrat al frontierei, originea lor este în strategia menționată: acolo s-a făcut demilitarizarea reală prin tranziția de la trupele de grăniceri la serviciul de grăniceri. Transformarea acestuia în poliție de frontieră, deși menține cursul reformelor structurale (spre exemplu, reducerea numărului total de funcții, reducerea numărului de funcții de conducere la nivel central cu aproximativ 30% în favoarea funcțiilor de execuție la nivel regional și local; descentralizarea procesului decizional la nivel operațional în domeniul resurselor umane, financiar, logistic), trebuie să-și dovedească impactul prin prevenirea și reducerea criminalității transfrontaliere, lucru dificil de realizat, inclusiv din cauza problemelor specifice generate de administrarea frontierei de est pe sectorul transnistrean. Este foarte important să reținem că reforma poliției de frontieră nu a fost concepută în MAI sau doar de MAI și a beneficiat de o asistență externă fără precedent. În concluzie, Poliția de frontieră este un exemplu bun al beneficiilor diluării monopolului MAI asupra reformei prin implicarea mai multor factori de decizie și instituții, precum și prin antrenarea unei asistențe externe complexe și profesionale.

Inspectoratul Național de Patrulare

Crearea Inspectoratului General de Patrulare este un pas hotărâtor spre unele din cele mai mari necesități ale poliției: imagine, mod de operare, abordări, eradicarea corupției. Deși cu unele deficiențe descrise mai jos, Poliția de Patrulare este departe de dovada unei reforme

reale și palpabile. Însăși noțiunea de patrulare înseamnă o poliție în permanentă mișcare, deschisă spre cooperare și asistență pentru cetățeni. Poliția de patrulare a fost echipată cu transport și echipamente performante, cu uniforme care aduc un plus de imagine și caracter civil polițistului. Este evident că anumite cursuri inițiale și de pregătire profesională în sensul cooperării și comunicării cu comunitatea au avut loc și dau roade. Sistemele de supraveghere video a traficului rutier coordonat cu procesul de ajustare a legislației contravenționale pentru ca înregistrările video să poată fi utilizate ca probă pentru aplicarea sancțiunilor sunt și ele de natură să cimenteze imaginea pozitivă crescândă a Poliției de Patrulare. Angajările în cadrul Inspectoratului Național de Patrulare s-au făcut în rezultatul unui examen de capacitate a foștilor polițiști rutieri și al testării integrității lor. Prin urmare, imaginea devenită anecdotică a polițistului corupt, care estorcează bani fără nicio rezervă, nu mai este deja actuală. Totuși, aceste procese nu sunt suficient de vizibile și decurg într-un ritm mult prea lent. Anume implementarea treptată, prea lentă, lipsa resurselor umane și financiare suficiente, lipsa unui sistem de pregătire inițială și continuă a angajaților Inspectoratului General de Patrulare, evaluarea performanțelor care să ia prioritar în considerație opinia publică sunt de natură să compromită reforma sau chiar s-o facă reversibilă. Modelul georgian de poliție de patrulare, spre exemplu, presupune o reflecție fidelă a denumirii: patrularea nu înseamnă staționare. Mașinile poliției de patrulare sunt tot timpul în mișcare, tot timpul cu girofarul pornit și se concentrează în zonele cele mai problematice din punct de vedere al traficului, al pericolului activității contravenționale sau criminale. În Republica Moldova sentimentul general este că poliția de patrulare duce lipsă de mijloace sau face economie de piese, combustibil, ceea ce nu e cazul. Filosofia activității poliției de patrulare derivă chiar din propriul nume și trebuie înțeles ca atare.

Crearea acestui serviciu polițienesc a luat în calcul și noul cadru normativ privind întrunirile publice, astfel încât drepturile cetățenilor la libertatea de întrunire conviețuiesc cu succes cu liniștea și ordinea publică. Situația este radical schimbată dacă e s-o comparăm cu cea din anii 2007-2008.

Din păcate, raza de acoperire a Inspectoratului de Patrulare cuprinde doar municipii, orașe și centre raionale a căror populație depășește 20 mii locuitori, precum și traseele naționale. Acest lucru are explicații de natură economică și de resurse umane, bineînțeles. Astfel, în timp ce noul model polițienesc luptă pentru imagine și performanță în zone urbane și semi-urbane (reforma nefiind finalizată), în zona rurală poliția de patrulare nu

are niciun fel de continuitate sesizabilă. Gestionarea securității comunitare în zonele rurale a făcut foarte puține progrese. S-a revizuit sistemul organizațional, mecanismul de repartizare a inspectorilor de sector, s-au adăugat echipe sectoriale de menținere a ordinii publice. Totuși, lipsește integrarea în comunitate și legătura cu alți actori ai comunității. Abandonarea nejustificată a conceptului de poliție comunitară, sau neînțelegerea acestei filosofii până la capăt și formele ei practice au creat o discrepanță crescândă între reformele promovate la nivel urban și cele la nivel rural. Deși Republica Moldova este o țară preponderent agrară, reforma polițienească în zona rurală este puțin simțită.

Departamentul de Urmărire Penală și activitatea operativă de investigații

Re-amplasarea DUP din subordinea MAI în cea a IGP este controversată și grăbită, pentru că nu s-au luat în considerație anumite complicații de natură procesual-penală și riscul subordonării administrative duble, cu posibile repercusiuni negative asupra calității urmăririi penale. Oricum, această reorganizare nu este una finală, pentru că vor urma modificări serioase reieșite din reforma sistemului procuraturii, care e abia inițiată. Se pare că prin efectul legii poliției, angajații departamentului de UP devin polițiști sau sunt asimilați de aceștia. Însă poliția este un organ de constatare, iar organul de urmărire penală, sub aspect procesual, este independent de poliție și, respectiv, ierarhic superior, inclusiv față de ofițerul de constatare. În situația formată este necesară o delimitare clară a competențelor poliției de organul de urmărire penală și procuratură. În țările cu democrații dezvoltate este unanim acceptat că procurorul conduce urmărirea penală și are atribuții largi și implicare în efectuarea urmăririi penale. În Republica Moldova însă urmărirea penală este efectuată de OUP, procurorul intervenind în special la sfârșitul UP. Situația este și mai neclară din moment ce MAI n-a renunțat cu totul în interiorul său la structuri de UP, creând serviciul de UP și în cadrul Secției Securitate Internă și Combatere a Corupției, deși fără competență de UP, aceasta din urmă aparținând Procuraturii Anticorupție. La aceasta se mai adaugă și direcția de UP în cadrul departamentului Poliției de Frontieră din cadrul MAI. Nu este clar în ce măsură ofițerii de UP din aceste structuri se supun ierarhic DUP și ce relație au cu ea. La nivelul Inspectoratelor de poliție raionale, situația e și mai confuză: în timp ce procesual ofițerii de urmărire penală nu se supun șefilor Inspectoratelor de Poliție, administrativ sunt subordonați acestora. La fel și ofițerii de investigații. Ei nu se subordonează Depar-

tamentului de Urmărire Penală, respectiv nici ofițerului de urmărire penală. Este greu de înțeles cum coordonează Departamentul de Urmărire Penală activitatea ofițerilor de urmărire penală în teritoriu din moment ce aceștia se subordonează inspectorilor șefi de raion, și cum este condusă activitatea ofițerului de investigații. Logic ar fi fost ca ofițerii de urmărire penală din raioane să se subordoneze direct Departamentului de Urmărire Penală, asigurându-li-se astfel independența și evitarea influenței. Oricum, este mai mult decât probabil că odată cu reforma emergentă a Procuraturii se va reveni la acest subiect și la problemele generate de dublarea în subordonare și competențe procesuale.

Departamentul trupelor de carabinieri

Deși concepția de reformare a MAI dedică un capitol întreg (6) reformării trupelor de carabinieri, iar crearea poliției de patrulare nici nu figurează acolo ca opțiune, rezultatul este invers: înregistrăm un dezinteres vădit al MAI pentru reformarea carabinierilor, în contrast cu crearea și funcționarea INP descrisă mai sus. Concluzia este una singură – crearea unui sistem performant de poliție de patrulare reduce dramatic necesitatea păstrării trupelor de carabinieri în forma lor actuală și ar putea pune chiar problema lichidării complete a acestei structuri sau a dizolvării ei în interiorul IGP și a subdiviziunilor sale, în special INP. Problema cea mai complicată a carabinierilor este lipsa de eficiență, structura militară care nu concordă cu planurile de demilitarizare a MAI, costurile imense de întreținere, dar și dublarea competențelor. Planurile de preluare de către carabinieri a serviciului de ordine publică de la poliție din start au fost complet greșite. Prin urmare, și proiectul de lege cu privire la serviciul de carabinieri elaborat de către MAI a fost respins, cu propunerea de îmbunătățire în vederea asigurării profesionalizării corpului de carabinieri și apropierea acestora de poliție, pentru a ajuta la restabilirea și menținerea ordinii publice. Serviciile oferite de carabinieri pentru pază și escortă sunt nejustificat de scumpe și pentru ele poate fi identificată o alternativă. Nici trecerea treptată a trupelor de carabinieri la serviciul în bază de contract și reducerea proporțională a contingentului de recruți în termen nu mai constituie o opțiune. Unica explicație pentru menținerea trupelor de carabinieri într-o formă sau alta este restabilirea și menținerea ordinii publice pe timp de război sau în cazul unor acțiuni de protest în masă care pot ieși de sub control sau depăși capacitățile poliției. Acesta însă este un argument insuficient, ipotetic și mult prea slab pentru cheltuielile de reformare. Deocamdată, MAI pur și simplu a schimbat denumirea trupelor de ca-

rabinieri în Departament și l-a plasat în subordinea IGP, fără a face careva modificări de formă și structură.

Recomandări:

Pentru MAI

– Reieșind din constatările făcute mai sus, dar și din discrepanța existentă între documentele de politici care stau la baza reformării MAI și a poliției, MAI va efectua o analiză complexă a rezultatelor obținute până în prezent și va elabora un nou document de strategie de reformă și un plan de acțiuni detaliat, cu o analiză bine fundamentată a necesităților de resurse umane și financiare.

– MAI va face o distincție clară între reforma structural-administrativă realizată prin reforme legislative, care se apropie de sfârșit, cu excepția câtorva structuri, și va schimba accentele, concentrându-și atenția pe politici și acțiuni ce țin de modificarea comportamentului și atitudinilor poliției în procesul de comunicare și deservire a populației. În acest sens, MAI va reveni la conceptul de poliție comunitară și va identifica aplicabilitatea practică a acestuia în societatea moldovenească. Astfel, retorica unui proces de reformă deja finalizat va fi înlocuită cu cea a reformei în două etape: structural-administrativă sau funcțională și cea de reformă a mecanismului de interacțiune și cooperare cu populația.

– În ceea ce privește urmărirea penală, MAI va revede integral sistemul de subordonare administrativă și va elabora propuneri pentru asigurarea reală a independenței procesuale a ofițerului de urmărire penală față de șefii ierarhici superiori din cadrul poliției.

– MAI va asigura cimentarea rezultatelor pozitive obținute în cadrul Inspectoratului Național de Patrulare și va accelera ritmul de activitate al acestuia prin revizuirea necesităților financiare și de resurse umane.

– MAI va estima necesitățile reale financiare și de resurse umane pentru pregătirea inițială și continuă a angajaților Inspectoratului General de Poliție și a structurilor sale subordonate. Un accent deosebit se va pune pe Inspectoratul de Investigații, Inspectoratul Național de Patrulare, Direcția Urmărire Penală și Poliție. Principiul de ghidare este că o reformă substanțială și decisivă nu poate fi făcută cu resurse umane compromise.

– În ceea ce privește reforma poliției la nivelul localităților cu o populație mai mică de 20.000 de locuitori, MAI va reconsidera sistemul creat, astfel încât să fie preluate bunele practici ale INP, iar reforma în general să fie vizibilă și sesizabilă.

– În ceea ce privește demilitarizarea, MAI va recunoaște efectuarea demilitarizării parțiale și va purcede

la implementarea celei de-a doua etape, în care reducerea numărului angajaților cu grad special și beneficii rezultate din deținerea acestuia să fie urmată de însăși demilitarizarea, unde obligațiile, restricțiile și relația superior – inferior sunt diferite de cele de tip militar, nu le imită și tind spre o relație de tipul angajat – angajator. Se va face o diferențiere între sistemul de comandă și standardizarea acțiunilor în funcție de tipul de poliție. Spre exemplu, standardele organizaționale vor fi diferite în poliția cu destinație specială de cele din subdiviziuni descentralizate de ordine publică.

– În ceea ce privește evaluarea activității profesionale instituționale și individuale, MAI trebuie să elaboreze instrumente clare de evaluare, ajustate la necesitățile și specificul activității subdiviziunii sau a polițistului individual din cadrul acesteia. Mecanismul de evaluare trebuie să fie transparent, informativ, înțeles de persoana sau subdiviziunea evaluată. Sistemul de evaluare trebuie să fie periodic revizuit, iar indicatorii de performanță să reflecte și colaborarea, și comunicarea cu populația.

– Metodele noi de lucru și activitatea profesională testate în prezent în cadrul INP vor fi evaluate, inclusiv cu concursul societății civile, iar cele mai bune practici vor fi transpuse și la nivel local, al satelor și comunelor.

– MAI în colaborare cu IGP va elabora protocoale și mecanisme noi de lucru pentru poliția de combatere a criminalității, cu accent special pe respectarea drepturilor omului în activitatea ofițerilor de investigație, a ofițerilor de urmărire penală la etapa reținerii. Se va atrage o atenție specială dreptului la informare, la tăcere, la acces la serviciile unui apărător. MAI și IGP se vor asigura de respectarea efectivă a drepturilor omului la etapa urmăririi penale, și nu la una formală.

– La numirea în funcții a șefilor inspectoratelor de poliție municipală, de raion, de sector, a șefilor posturilor de poliție din comune și sate vor fi elaborate criterii clare și transparente, care exclud apartenența partinică și partizanatul politic.

– În ceea ce privește corupția, MAI va elabora mecanisme funcționale de contracarare a schemelor complexe de corupție și activitate criminală cu implicarea colaboratorilor de poliție.

– MAI va elabora, în regim de urgență, documente de politici și mecanisme de reducere a fluctuației cadrelor în poliție, de promovare a celor mai buni specialiști pe criterii transparente de merit și va regândi întregul proces de pregătire continuă, re-evaluând în acest sens capacitatea Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare”. Persoanele nou angajate vor beneficia de un program complex de inițiere în profesie, pas cu pas, și în baza proto-

coalelor de specialitate. Orice angajare trebuie să evite discreția absolută a angajatorului. În schimb, se vor organiza comisii de selectare a candidaților, cu atragerea specialiștilor și consultanților din afara poliției, se va lua în considerație pregătirea profesională, capacitățile intelectuale.

– În procesul de evaluarea a activității sale și pentru a măsura și corecta cursul reformei, MAI va apela sistematic la cercetări și studii sociologice, în special la studii de victimizare.

Recomandări pentru Guvern

– Guvernul se va asigura de depolitizarea efectivă a MAI și a poliției, în primul rând prin promovarea unei culturi politice democratice și încurajarea poliției să acționeze independent și exclusiv în baza legii.

– Guvernul și Parlamentul vor asigura exteriorizarea procesului de reformă a MAI și a poliției prin crearea unei structuri cu funcții largi de monitorizare a mersului reformei, unde reprezentanții MAI și ai poliției să constituie minoritatea. Drept exemplu, pot fi utilizate Grupurile de lucru pe fiecare pilon din strategia de reformare a sectorului justiției.

– Guvernul se va asigura de sincronizarea reformei MAI și a documentelor de politici din acest domeniu cu cele din sectorul de justiție, securitate, procuratură.

– Guvernul va face o re-estimare a costurilor totale de reformare a MAI și a poliției și va depune eforturi de obținere a unei finanțări externe complexe combinată cu finanțarea internă, după modelul existent în domeniul justiției. În acest sens, este absolut necesară o evaluare complexă a necesităților de resurse umane, financiare pe termen scurt și lung, reieșind din succesele și insuccesele reformei înregistrate până în prezent.

Recomandări pentru donatori și parteneri externi

– Asistența externă actuală și viitoare pentru reformarea MAI și a poliției ar trebui să se bazeze pe lecții deja învățate, pe experiența altor donatori care au activat în acest domeniu în Republica Moldova. În acest sens, evaluarea necesităților și descrierea situației de facto și de jure ar trebui abordată cu foarte multă minuțiozitate și analizată ca atare înainte de a purcede la elaborarea și promovarea proiectelor de parteneriat sau de asistență.

– Donatorii vor avea o cooperare mai strânsă între ei, iar informația despre mersul, succesele sau îngrijorările legate de anumite proiecte va fi schimbată reciproc

cu mai multă deschidere, claritate și, eventual, prin crearea unui grup de lucru al donatorilor din domeniu.

– Donatorii ar trebui să-și coordoneze eforturile financiare și împărțirea măcar schematică pe sector, după modelul existent în domeniul sectorului justiției.

– Donatorii sunt chemați să-și re-orienteze atenția de pe reforma structurală, managerială și administrativă a MAI și a poliției pe elaborarea și susținerea documentelor de politici și a mecanismelor de schimbare a modalității efective de lucru a poliției și a activității cotidiene a polițistului individual.

– Donatorii ar trebui să susțină elaborarea cercetărilor sociologice și a studiilor de victimizare pentru a măsura succesul reformei, a condiționa corect asistența oferită și pentru a verifica impactul propriilor eforturi intelectuale și financiare.

Următoarele domenii necesită intervenția imediată a donatorilor:

– Succesele foarte modeste în reformarea trupelor de carabinieri;

– Dublarea de competențe, multiple neclarități funcționale și de subordonare legate de activitatea ofițerilor de urmărire penală și a ofițerilor de investigații, precum și de pregătirea lor profesională, înzestrarea cu echipamente;

– Starea de confuzie legată de abandonarea conceptului de poliție comunitară, accentuată de discrepanța crescândă dintre activitatea poliției de patrulare în zone urbane și activitatea polițienească în zone rurale;

– Activitatea poliției de patrulare riscă o tendință descendentă în lipsa unui schimb intens de experiență și preluare de bune practici la nivelul inspectorilor de patrulare, fără o susținere financiară adecvată și echipament.

VICTOR MUNTEANU

Reforma Ministerului de Interne

Obiective, activități, rezultate

VICTOR MUNTEANU este director al programului de drept al Fundației Soros – Moldova, unde coordonează și monitorizează implementarea proiectelor în domeniul justiției și a drepturilor omului. Este absolvent al Facultății de Drept a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, România, a studiat Protecția Juridică Internațională a Drepturilor Omului la Universitatea din Oxford, Kellogg College, Marea Britanie, de unde a obținut și titlul de MSt (Master of Studies). În anul 2011, Victor Munteanu a fost ales membru al grupului de lucru pentru elaborarea Strategiei Naționale de Reformare a Sectorului Justiției pentru anii 2011 - 2016, aprobată de parlament în același an. Victor Munteanu este avocat, membru al Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 1999, membru al Consiliului Transparency International, Moldova.

Publicația apare în cadrul proiectului *Agenda de integrare europeană*, realizat de Asociația pentru Politică Externă (APE) și Friedrich-Ebert-Stiftung (FES).

Opiniile exprimate în această publicație nu reprezintă neapărat opiniile Friedrich-Ebert-Stiftung și ale Asociației pentru Politică Externă.

foreign policy association
APE
asociația pentru politică externă

Asociația pentru Politică Externă (APE) este o organizație neguvernamentală angajată în susținerea procesului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană și facilitarea procesului de soluționare a problemei transnistrene în contextul europenizării țării. APE a fost constituită în toamna anului 2003 de un grup proeminent de experți locali, personalități publice, foști oficiali guvernamentali și diplomați de rang înalt, toți fiind animați de dorința de a contribui cu bogata lor experiență și expertiză la formularea și promovarea de către Republica Moldova a unei politici externe coerente, credibile și eficiente.

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) este o fundație politică social-democrată germană, scopurile căreia sunt promovarea principiilor și fundamentelor democrației, a păcii, înțelegerii și cooperării internaționale. FES își îndeplinește mandatul în spiritul democrației sociale, dedicându-se dezbaterii publice și găsirii, într-un mod transparent, de soluții social-democrate la problemele actuale și viitoare ale societății. Friedrich-Ebert-Stiftung activează în Republica Moldova din octombrie 2002.

Munteanu, Victor.
Reforma Ministerului de Interne. Obiective, activități, rezultate /
Victor Munteanu. – Chișinău : Cartier, 2013
(Tipogr. „Bons Offices”).— 12 p. 100 ex.

ISBN 978-9975-79-864-8.

354.31

M 95

ISBN 978-9975-79-864-8

9 789975 798648 >